

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 18 juni 1914 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående visst tillägg till lagen om reglering av prästerskapets avlöning.

Närvarande: Herrar Petersson i Lidingsö villastad, af Ekenstam, Trana, greve Lagerbjelke, Alexanderson, Johanson i Valared, L. Olsson i Hof, greve Spens, Eliasson*), Pettersson i Södertälje, Schotte, Olsson i Broberg, Persson i Norrköping, Olsson i See, Svensson i Saläng och Borg.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Lagutskottet har till behandling i ett sammanhang förehåft två till utskottet hänvisade motioner, nr 7 i första kammaren av herr *Karl Johan Ekman* och nr 4 i andra kammaren av herr *T. Zetterstrand*, vilka motioner var för sig äro av följande lydelse:

»I Kungl. Maj:ts resolution den 19 februari 1864 angående Norrköpings stads samhälles fördelning i kyrkligt hänseende uti särskilda territoriala församlingar stadgades bland annat, att församlingarna i ekonomiskt hänseende vore att betrakta såsom en enda församling, så att ej mindre till en gemensam kassa skulle ingå de dåvarande församlingarnas tillhörigheter och avkomster samt alla för kyrkoväsendets behov inflytande avgifter, än ock kostnaden för hela den kyrkliga organisationen samt för prästerskapets och kyrkobetjäningens avlöning skulle bliva en hela samhällets gemensamma angelägenhet.

Införandet av denna ekonomiska gemensamhet mellan församlingarna har länt till utjämning av skattebördan och förenklad debitering samt jämväl i övrigt varit till fromma för staden.

Dylik ekonomisk gemensamhet mellan olika territoriala församlingar lär äro även vara genomförd inom Göteborg och Malmö.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 9 saml. 6 häft. (Nr 6.)

Nu har emellertid Kungl. Maj:t genom resolution den 18 sistlidne april angående prästlöneregleringen för Norrköping m. m. funnit gemensamma kyrkostämmans framställning därom, att den i uådiga brevet den 19 februari 1864 stadgade ekonomiska gemensamheten mellan Norrköpings församlingar måtte få vid den nya löneregleringen gälla även i fråga om prästerskapets avlöning, icke kunna lagligen bifallas.

Detta beslut, som innebär upphävande av en sedan årtionden bestående praktisk och lämplig anordning samt återgång till tidigare mindre lämpliga förhållanden, har uppenbarligen sin grund däri att man vid stiftande av lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910 icke beaktat den befintliga ekonomiska gemensamheten mellan församlingarne i vissa större städer utan endast tagit hänsyn till församlingar i allmänhet och pastorat.

För att kunna möjliggöra framtida ändring i bestämmelserna uti sistberörda kungl. resolution rörande Norrköping samt förebygga, att vid blivande löneregleringar rörande vissa andra större städer den ekonomiska gemensamheten mellan deras församlingar skall upphävas, får jag härmed vördsamt föreslå, att riksdagen för sin del måtte besluta, att till någon § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning av den 9 december 1910 (exempelvis § 27) skall göras ett tillägg av ungefärligt innehåll, att där i städer, som bestå av flera församlingar, Konungen förordnat, att utgifterna till prästerskapets avlöning skola av dessa gemensamt bestridas, skall vad i lagen sägs om pastorat i tillämpliga delar gälla staden i dess helhet.»

I den av herr Ekman väckta motionens syfte hava herrar *Trana*, *Antonsson* och *K. G. Karlsson* förklarat sig instämma och i herr Zetterstrands motion hava instämt herrar *Persson* i Norrköping, *Kristensson*, *Lemke*, *Lundström* i Göteborg, *Rydén*, *Indebetou*, *Röing* och *Persson* i Malmö.

Utskottets
yttrande.

Enligt 2 § i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910 har Kungl. Maj:t att särskilt för varje pastorat fastställa lönereglering för prästerskapet enligt de i lagen stadgade grunder, och skola nödiga medel till prästerskapets sålunda bestämda avlöning utgå på sätt i 19, 20 och 21 §§ av samma lag finnes närmare angivet. Någon bestämmelse om rätt för flera pastorat att samman-sluta sig till en enhet i fråga om de kyrkliga utgifternas utgörande har icke i lagen influtit. Vid sådant förhållande har, på sätt Kungl. Maj:ts i motionerna åberopade resolution den 18 april 1914 utvisar, den i vissa

städer, som bestå av flera församlingar, före lagens ikraftträdande tillämpade gemensamheten i berörda hänseende ansetts icke kunna vid fastställande av ny löne reglering bibehållas.

I likhet med motionärerna finner utskottet det vara önskvärt, att en dylik gemensamhet må kunna även för framtiden upprätthållas, där densamma prövats vara till gagn och vederbörande stad — såsom skett i det fall, vilket närmast föranlett motionärernas framställning, — själv gjort uttalande i sådan riktning. Det torde ock få antagas, att den rubbning av bestående förhållanden i detta hänseende vartill den nya lagstiftningen i tillämpningen befunnits föranleda, icke varit åsyftad vid dess tillkomst. Då saknaden av erforderligt stadgande i anmärkta avseende sålunda synes medföra praktisk olägenhet, finner utskottet en lagbestämmelse i den av motionärerna angivna riktningen vara påkallad.

Huru önskvärt det än må vara, att en dylik bestämmelse utan tidsutdräkt varder i lagen införd, torde dock — vid det förhållande, att kyrkomötets bifall till densamma synes vara erforderligt och att urtima kyrkomöte skäligen ej lärer böra av denna anledning sammankallas — det icke vara att påräkna, att frågan skall kunna vinna sin lösning förr än tidigast under år 1915. Vid sådant förhållande och då, såsom jämväl av motionerna framgår, någon tvekan synes kunna råda om det lämpligaste sättet för ifrågavarande bestämmelses införande i lagen, anser utskottet någon annan riksdagens åtgärd nu ej böra ifrågasättas än en skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning och förslag i motionernas syfte. Därvid torde jämväl böra komma under övervägande, huruvida icke åt en bestämmelse av huvudsakligen det innehåll, som ovan antytts, bör givas en något större räckvidd än motionärerna föreslagit, så att möjlighet till införande av gemensamhet i fråga om utgifter för prästerskapets avlöning öppnas även för städer, i vilka en dylik anordning icke nu förefinnes, men framdeles kan anses ändamålsenlig.

Med stöd av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av förevarande motioner, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta undersöka lämpligheten av sådan ändring i lagen om reglering av prästerskapets avlöning den 9 december 1910, att i stad, som består av flera församlingar, utgifterna till de särskilda församlingarnas prästerskap må kunna, efter därom av

Konungen meddelat förordnande, utgöras av staden i dess helhet, samt därefter för riksdagen framlägga det förslag, vartill en dylik undersökning må för-
anleda.

Stockholm den 18 juni 1914.

På lagutskottets vägnar:

ALBERT PETERSSON.